

Naar schatkamers van de natuur

Heggen en houtwallen zijn schatkamers van de natuur. In Vinkwijk worden ze gekoesterd.

door
Henk Harmsen

henk.harmsen@gelderlander.nl

ZEDDAM - In de ruimte van het Vinkwijkse Broek dringen nauwelijks geluiden van de buitenwereld door. We lopen met veehouder Carel Kersjes van boerderij Broekzijde door de weilanden, lange stroken, van elkaar gescheiden door forse heggen.

Kersjes is al jaren bezig op zijn gronden de kaalslag te herstellen die is ontstaan bij de grote ruilverkaveling Bergh-Gendringen in de jaren 1964-1968. Zijn vader al vond het verdwijnen van de heggen jammer. Carel kreeg subsidie voor het nieuw inplanten van verdwenen stukken. Inmiddels is zijn aanpak een voorbeeld voor menig heggenproject. Er zijn ook snoeidemonstraties gegeven. De heggen van het Vinkwijkse Broek bestaan nog grotendeels uit vochtminnende soorten, zoals mei-

sleedoorn. Hoewel ook de ontwatering bij de ruilverkaveling sterk is veranderd, doen de heggen het nog steeds goed, doordat ze een deel van het jaar met de voeten in het water van oude sloten staan. De Vinkwijkse Slagen zijn lange smalle stroken. Deze typische 'slagverkaveling' dateert nog uit de ontginningsperiode, rond 1500-1600. Kersjes: „Ik vermoed dat elk perceel bij de verdeling van het broekgebied een bepaalde oppervlakte moest hebben, want de lange zijn smaller dan de kor-

te.” Achter de boerderij staan nog zes evenwijdig lopende lange heggen. De dwarsheggen zijn verdwenen, maar die in de lengte, globaal van west naar oost, zijn deels nog aanwezig of opnieuw ingeplant. In 1780 verscheen hier, op de grens van zand en klei, de boerderij Broekzijde als woonplek; de huidige boerderij is van 1863. Het drassige gebied van de Vinkwijkse Slagen was vanouds alleen voor beweiding bruikbaar. Hoe oostelijker je kwam, hoe ex-

■ Veehouder Carel Kersjes bij een van zijn heggen in het Vinkwijkse Broek. foto Theo Kock

tensiever het gebruik. Daar was nog een echte moerasvegetatie met biezen. Nu zijn delen in gebruik voor akkerbouw en zijn er geen overstromingen meer. Maar Kersjes heeft in zijn jeugd nog volop geschaapt op het ijs dat de weilanden soms bedekte. De grote natuurkenner Jac. P. Thijssen, die in 1899 in Zeddum loogde, bewonderde al de sleedoornheggen in die omgeving. Voor de eigenaar zijn de heg-

gen van grote waarde. Vroeger werden er brandhout, stelen en worstpinnen (doors van de sleedoorn) uit gehaald. Nu houden de heggen de koude noordenwind tegen, wat goed is voor de groei van het gras. De heggen bevorderen de biodiversiteit en bieden een mooie, gevarieerde aanblik met wilde en Gelderse roos, (knot)eik, wilgen, wilde kers, vlier, es en els. De buizerd is er thuis, hazen schieten door het

gras. Het markante beeld dat vooral in de Liemers nog her en der te vinden is. Ook de eigenaar van de heggen gaat met de tijd mee. Kersjes bezit nog een oud *deurnenmes*, met een haak, waarmee vroeger de stekelige meidoorn werd gesnoeid. Nu heeft hij een heggenchaar aan de trekker. Wel zo handig. Dit is deel 6 in een serie over (beoogde) landschapsmonumenten.

“Vader vond het verdwijnen van de heggen in de ruilverkaveling zo jammer

Carel Kersjes, veehouder